TechWell
Digital Wellness in Schools

ЦЯЛОСТЕН МЕТОДИЧЕСКИ ПАКЕТ

ПИЛОТ 1 · БЪЛГАРИЯ

Педагогическа рамка и методически пакет за Пилот 1 на TechWell в България

„Дигитално гражданство и комуникация“

Критичен подбор от нива A1–C1

10–14	6 / 7	4–6
години	учебни часа · V / VII клас	седмици експеримент

Минимален модел: една паралелка V клас и една паралелка VII клас във всяко училище

Съдържание **Учебни сесии** **Работни приложения**

Подготвен за нуждите на българското пилотиране от
Центъра за образователни инициативи (CEI)

Версия 1.0 | юли 2026 г.

Project No 101195919

TechWell – A Holistic Strategy for Digital Wellness in Schools

Co-funded by the European Union

Учебни ресурси

Съфинансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на EACEA. Нито Европейският съюз, нито предоставящият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

Статус и предназначение на документа

> **Основна препоръка.** От анализираните 24 дейности пет се запазват като пълни или ясно разпознаваеми учебни сесии, елементи от още десет се вграждат в тях, две остават условни/резервни, а седем се изключват поради несъответствие с възрастта, темата на пилота, сравнимостта, безопасността или прекомерната техническа и организационна тежест.

Пакетът е проектиран като цялостен пилотен цикъл, а не като последователно преминаване през нивата A1–C1. Нивата обозначават сложност и необходима учителска готовност по DigCompEdu; те не са учебни степени на учениците.

Пилотни паралелки: една V и една VII паралелка на училище – минимален брой, който обхваща долната и горната част на целевия диапазон

Задължителни форми: час на класа и КМИТ; без отделни часове по други предмети

Редовно ангажирани преподаватели: двамата класни ръководители и един общ учител по КМИТ; психолог/педагогически съветник като консултант при подготовка и риск

Учебно време: V клас – 6 учебни часа; VII клас – 7 учебни часа, следвани от 4–6-седмичен училищен експеримент

Дуални часове: три ключови сесии: конфликт, дигитален отпечатък и финализиране на прототипа

Основен резултат: един общ училищен прототип, приложен и измерен в двете паралелки

Съдържание

1. Проектна логика и критични критерии 03

2. Решения за подбор по нива A1–C1 04

3. Минимален организационен модел 07

4. Последователност на пилотния цикъл 08

5. Подготовка на учителите 09

6. Методически карти на ученическите сесии 10

7. Училищен експеримент, мониторинг и Decision Forum 15

8. Учебна интеграция и дуално преподаване 17

9. Оценяване, защита и приобщаване 18

10. Минимален комплект материали и редакционни изисквания 19

Приложения и източници 20

Прототип | Конфликт | Контролен лист | Източници

В PDF: заглавията, номерата на страниците и бутоните са активни.

1. Проектна логика и критични критерии

Проектното предложение, DWS Experiment и позицията на CEI определят пилота като ученически воден цикъл за реална промяна в училищната дигитална комуникация: T0, Inquiry Labs, Co-Creation Sprint, 4–6-седмичен School Experiment, текущо наблюдение, Decision Forum и T1. Следователно се запазват само ресурси, които допринасят пряко за този цикъл.

1.1. Критерии за включване

Критерий	Въпрос за решение
Възрастова уместност	Подходяща ли е темата за V и/или VII клас без насилствено пренаписване?
Пилотен фокус	Допринася ли пряко за дигитално гражданство, онлайн комуникация, конфликт, поверителност или подкрепа?
Функция в цикъла	Създава ли доказателство, прототип, умение или процесна практика за експеримента?
Етична приложимост	Може ли да се проведе без лични разкрития, реални профили, неподходяща тема или прекомерен риск?
Реалистичност	Вписва ли се в 40/45 минути, наличните платформи и училищната организация?
Съпоставимост	Може ли минималното ядро да се приложи еднакво в училищата и да даде сравними данни?
Икономичност	Носи ли добавена стойност, която не се постига по-добре от по-подходящ ресурс?

1.2. Категории на решение

Статус	Значение
A. Ядро	дейността се запазва като отделна сесия и е задължителна за пилотните паралелки
B. Вграден елемент	не се провежда самостоятелно; използват се сценарии, рамка, роли или шаблон в друга сесия
C. Условно/резервно	може да се използва само при конкретна нужда, възраст и готов комплект
D. Изключена	не се включва в общия пакет; причината е възраст, фокус, риск, повторяемост или тежест

Водещ принцип. Изключването не е отрицателна оценка на всяка идея. То е решение за конкретния български пилот, неговата възраст 10–14 години и необходимостта от кратко, безопасно и измеримо ядро.

2. Решения за подбор – A1 и A2

Код	Решение	Употреба в общия пакет	Основание
A1 D1	A. Ядро	Сесия 1: „Моят дигитален комуникационен ден“	подходящ Inquiry старт; свързва навици, известия, енергия и комуникационен натиск
A1 D2	D. Изключена	—	метафората „Екранното чудовище“ е твърде детска за общо ядро V–VII и дублира по-прецизни дейности
A1 D3	B. Вграден елемент	2–3 адаптирани сценария в Сесия 1 и 3	полезна аргументация, но бинарните/морализиращи категории не оправдават отделен час
A2 D1	D. Изключена	—	символична и лично разкриваща дейност; трудно съпоставима и не е пряко нужна за пилотния фокус
A2 D2	A. Ядро	Сесии 5–6: съкратен World Café и прототипиране	най-силен мост от Inquiry към Co-Creation Sprint
A2 D3	D. Изключена	—	семейна „детоксикация“ натоварва неравномерно семействата, използва проблемна рамка и не е нужна за минималния модел

2.1. Какво реално остава

- Една обща входна дейност за дигиталния комуникационен ден.
- Една двучасова Co-Creation последователност, която завършва с прототип.
- Ограничен сценарийен материал от A1 D3, без самостоятелен урок и без бинарни етикети.

> **Критично решение.** A1–A2 не се използват като шестстепенна начална програма. Четири от шестте дейности отпадат като самостоятелни сесии.

Ресурси A1 Ресурси A2

2.2. Решения за подбор – B1

Код	Решение	Употреба в общия пакет	Основание
B1 U1 D1	B. Вграден елемент	карти за известия, тихи интервали и време за отговор в Сесия 1/експеримента	оригинално 13+; полезно само целево и без отделно „бинго“ за всички
B1 U1 D2	A. Ядро	Сесия 2: онлайн език и дигитална емпатия	най-пряка връзка с тон, включване, въздействие и реакция на наблюдател
B1 U1 D3	B. Вграден елемент	един казус за ИИ-съобщение в Сесия 3 и синтетичен профил в Сесия 4	ИИ остава напречна тема; отделният лабиринт е прекалено широк и бинарен
B1 U2 D1	B. Учителска подготовка	90-минутна работилница преди T0	общ език за дигитална умора и първи стратегии
B1 U2 D2	B. Учителска подготовка	анонимна карта на училищния дигитален натиск	подпомага устойчивото прилагане и организационните условия
B1 U2 D3	C. Резервно	по избор след старта на пилота	ценна за лична устойчивост, но не е нужна за минималния пакет и не трябва да се оценява

2.3. Решения за подбор – B2

Код	Решение	Употреба в общия пакет	Основание
B2 U1 D1	C. Резервно	родителска работилница само при ресурс и интерес	подходяща, но родителска линия не е необходима за минималния училищен модел
B2 U1 D2	A. Ядро с диференциация	Сесия 4: затворено разследване на дигитален отпечатък	силен принос за поверителност, метаданни и синтетични медии; изисква затворена симулация
B2 U1 D3	D. Изключена	—	онлайн запознанства, романтични отношения и физическа близост са за 14–18; преработването би създало друга дейност
B2 U2 D1	B. Вграден елемент	етична рамка в Сесии 3–4	подходящи кратки дилеми, но не е необходим отделен 15-минутен урок
B2 U2 D2	D. Изключена	—	повтаря Escape Room формат, изисква отделни пъзели и има слаб 1–2-минутен разбор
B2 U2 D3	B. Вграден елемент	изходен билет/седмична микроцел по избор	самостоятелно е твърде кратка и неубедителна като B2; полезна само като завършек

Ресурси B1 Ресурси B2

2.4. Решения за подбор – C1

Код	Решение	Употреба в общия пакет	Основание
C1 U1 D1	D. Изключена	—	трети Escape Room в пакета; висока подготовка, дублиране и риск играта да измести рефлексията
C1 U1 D2	B. Вграден елемент	критерии за ИИ в Сесии 3–4 и прототипа	възрастово подходяща ИИ тема, но отделен флипбук би разширил прекомерно фокуса
C1 U1 D3	D. Изключена	—	13–16, изисква адаптивни системи/акаунти и се отдалечава към дигитално учене вместо гражданство и комуникация
C1 U2 D1	B. Вграден елемент	матрица за избор на одобрен инструмент при подготовката и Сесия 6	полезен одит, но отделният урок е инструмент-центричен
C1 U2 D2	B. Вграден метод	роли, журнал и съвместно производство в Сесия 6	силна методика за Co-Creation, но 3 слайда + видео не са задължителният пилотен продукт
C1 U2 D3	A. Ядро	Сесия 3: Лаборатория за дигитални конфликти	най-пряко съответствие с комуникационния фокус и училищната практика

2.5. Обобщение на критичния подбор

Категория	Брой	Ресурси
A. Ядро	5	A1 D1; A2 D2; B1 U1 D2; B2 U1 D2; C1 U2 D3
B. Вградени елементи/подготовка	10	A1 D3; B1 U1 D1/D3; B1 U2 D1/D2; B2 U2 D1/D3; C1 U1 D2; C1 U2 D1/D2 (последните два като общ методически блок)
C. Условни/резервни	2	B1 U2 D3; B2 U1 D1
D. Изключени	7	A1 D2; A2 D1/D3; B2 U1 D3; B2 U2 D2; C1 U1 D1/D3

Резултат. Общият пакет не съдържа 24 урока. Той съдържа 5 ядрови ресурса, организирани в 6–7 учебни часа, и внимателно подбрани елементи от други дейности.

Ресурси C1

3. Минимален организационен модел

3.1. Паралелки

> **Препоръка: две паралелки на училище.** Една V и една VII паралелка дават най-малкия възможен училищен модел, който обхваща долния и горния край на целевата възраст, позволява възрастова диференциация и запазва вътрешноучилищно сравнение.

Паралелка	Роля в пилота	Диференциация
V клас	по-достъпен език, печатни/учителски демонстрации, базови сценарии	1 × 45 мин. за дигиталния отпечатък; повече визуална подкрепа
VII клас	по-сложна аргументация, метаданни, синтетични медии и по-автономни роли	2 × 45 мин. за затвореното разследване

VI клас не е необходим за минималния модел. Ако V или VII не може да участва, VI може да замени една паралелка, но училището трябва да отчете стеснения възрастов обхват.

3.2. Минимален екип

Роля	Брой	Задължения	Натоварване
Класни ръководители	2	час на класа, комуникационен климат, връзка с ученици/семейства	по 4–5 сесии + мониторинг
Учител по КМИТ	1 общ	дигитален отпечатък, безопасна платформа, дуални часове и технически резервен план	3 ключови сесии за всяка паралелка
Психолог/пед. съветник	1 консултативно	преглед на сценариите, safeguarding и реакция при риск	подготовка + при необходимост
Координатор	съвместима роля	T0/T1, материали, график и данни	може да е един от тримата основни специалисти

3.3. Минимални учебни предмети/форми

- Час на класа – основен организационен носител; не е необходим самостоятелен предмет „Гражданско образование“ във V–VII клас.
- КМИТ – единствен задължително ангажиран предмет за техническите, медийните и информационните аспекти.
- БЕЛ – не изисква отделен час. Учителят по БЕЛ може да прегледа картите или да съфасилитира Сесия 2/3, ако е наличен; това е подобрение, не минимум.
- Други предмети – не се включват в минималната конфигурация; могат доброволно да използват продуктите.

4. Последователност на пилотния цикъл

Етап	V клас	VII клас	Форма/водещ	Продукт
P-1	Учителска подготовка	Учителска подготовка	90 мин.; училищен екип	карта на натиска и репетиран протокол
T0	Базово измерване	Базово измерване	по общ протокол	начална стойност
S1	Дигитален комуникационен ден – 45 мин.	същото – 45 мин.	час на класа	анонимна карта на навици/натиск
S2	Онлайн език и емпатия – 45 мин.	същото – 45 мин.	час на класа	фрази за включване и реакция
S3	Лаборатория за конфликти – 45 мин.	същото – 45 мин.	дуален: класен + КМИТ	протокол за конфликт
S4	Дигитален отпечатък – 45 мин.	Затворено разследване – 2 × 45 мин.	дуален: КМИТ + класен	правила преди споделяне
S5	World Café/приоритети – 45 мин.	същото – 45 мин.	час на класа	2 предложения за прототип
S6	Избор и прототип – 45 мин.	същото – 45 мин.	дуален: класен + КМИТ	един прототип на паралелка
M-1	Общо училищно сливане	Общо училищно сливане	координатор + ученици	един общ прототип
EXP	4–6 седмици	4–6 седмици	класни ръководители	употреба и процесни данни
T1	T1 + Decision Forum	T1 + Decision Forum	училищна общност	приемане / промяна / прекратяване

4.1. Учебно натоварване

V клас: 6 учебни часа преди експеримента

VII клас: 7 учебни часа поради допълнителната дълбочина на разследването

Дуални часове: S3, S4 и S6; общо 3 часа за V и 4 часа за VII

Извънкласна работа: не е задължителна; дистанционна работа извън учебно време не се изисква

> **Съпоставимост.** Двете паралелки преминават през едни и същи теми и произвеждат съпоставими продукти. Различава се само дълбочината и времето на Сесия 4.

5. Подготовка на учителите

5.1. Задължителна 90-минутна работилница

Част	Мин.	Съдържание	Изход
Обща рамка	15	Harmony Framework, фокус на пилота, T0–T1 и разлика между учебни/процесни данни	общо разбиране
Дигитален натиск	20	комбинация от B1 U2 D1–D2: канали, известия, срокове, дублиране и натоварване	анонимна училищна карта
Фасилитация	20	репетиция на сценарий от C1 U2 D3; деескалация, възстановяване и граници	съгласуван протокол
Техническа безопасност	20	затворен набор „Сара“, права, акаунти, офлайн версия и изтриване	технически чеклист
Координация	15	роли на класните ръководители и КМИТ, дуални часове, график и резервен план	готов календар

5.2. Условия за готовност

- всички карти, работни листове и ключове са редактирани и разпечатани/качени;
- затвореният архив за дигитален отпечатък е тестван без вход с ученически личен акаунт;
- двамата водещи на дуалния час са разпределили кой фасилитира, наблюдава, подпомага и документира;
- психологът/педагогическият съветник е прегледал конфликтните и чувствителните сценарии;
- има процедура при разкриване на тормоз, заплаха, неподходящ контакт или емоционален риск;
- T0 се провежда преди първата учебна сесия и не се смесва с формиращата обратна връзка.

> **Не се включва в минималното обучение.** Лични тестове за прегаряне, задължителни учителски планове за благополучие и обучение по множество търговски платформи.

6. Методическа карта S1 – Дигитален комуникационен ден

S1 S2 S3 S4 S5–S6

Източник: адаптирана A1 D1 с карти от B1 U1 D1 и сценарии от A1 D3

Група: V и VII клас

Водещ: класен ръководител; учителят по КМИТ не е необходим

Цел: анонимно проучване на канали, известия, време за отговор, енергия и комуникационен натиск

Фаза	Мин.	Действие	Доказателство
Вход	5	Какво прави един дигитален ден по-лек или по-напрегнат?	общ речник
Карта	12	измислен/типичен ден: канал, момент, цел, известие, очакван отговор, ефект	индивидуална карта без имена
Групиране	10	анонимни модели: яснота, прекъсване, късни съобщения, дублиране, подкрепа	класова карта
Сценарии	10	тих интервал; важна задача в чат; 25 емоджита; официален и неофициален канал	аргументирани решения
Изход	8	една тема, която класът иска да проучи/промени	вход към Inquiry

Адаптация по клас

- V клас: готови икони/карти, по-малко категории и работа с измислен ден.
- VII клас: добавят се натиск за незабавен отговор, различни канали и разумни граници.

> **Не се събира.** Екранно време от устройства, реални чатове, имена, профили или индивидуални семейни правила.

6.2. Методическа карта S2 – Онлайн език и емпатия

S1 S2 S3 S4 S5–S6

Източник: адаптирана B1 U1 D2

Група: V и VII клас с различен брой/сложност на примерите

Водещ: класен ръководител; по избор дуално с учител по БЕЛ, без отделен БЕЛ час

Цел: разграничаване на израз, контекст, намерение и въздействие и практикуване на включваща реакция

Фаза	Мин.	Действие
Контекст	5	един и същ кратък израз в приятелски чат, класова група и публичен коментар
Карта	12	израз контекст предполагаемо намерение възможно въздействие
Три роли	12	какво може да направи авторът, получателят и наблюдателят
Пренаписване	10	по-ясна/уважителна алтернатива, която запазва смисъла
Изход	6	една фраза за включване и една за прекъсване на ескалация

Методически условия

- не се създава списък със „забранени думи“; оценяват се контекст, отношения, власт и въздействие;
- учениците могат да предложат актуални изрази, но учителят филтрира високорискови примери;
- не се посочват реални автори/получатели и не се възстановяват конкретни инциденти;
- за V клас се използват по-неутрални примери; за VII се добавят изключване, gatekeeping и двусмислен тон.

6.3. Методическа карта S3 – Лаборатория за конфликти

S1 S2 S3 S4 S5–S6

Източник: C1 U2 D3 с етичната рамка на B2 U2 D1 и един ИИ казус от B1 U1 D3

Форма: дуален час: класен ръководител + учител по КМИТ

Разпределение: класният ръководител фасилитира отношенията; КМИТ изяснява роли, версии, права и технически варианти

Цел: анализ, деескалация, договаряне, поправяне на вреда и предотвратяване на повторение

Фаза	Мин.	Действие	Роля на втория учител
Безопасна рамка	5	измислени сценарии; без реални имена и чатове	следи за риск/неподходящо разкриване
Разплитане	10	факт, тълкуване, засегнати и въздействие	изяснява техническия контекст
Решения	10	две алтернативи и последствия	проверява приложимостта
Ролева репетиция	12	ясно съобщение, слушане, признаване на принос, договорка	наблюдава по критерии
Възстановяване	5	поправяне и промяна в процеса	предлага версия/права/канал при нужда
Изход	3	една стъпка за следващия общ проект	обобщава техническия принцип

Примерни казуси

- Презаписана версия заличава чужд принос.
- Кратък коментар е възприет като лична обида.
- Ученик не отговаря вечер, без да е договорен срок за отговор.
- Член използва ИИ за общия текст без уведомяване; екипът открива грешки.

> **Граница.** Тормоз, заплаха, сексуализирано съдържание и непосредствен риск не се разиграват; активира се училищната процедура.

Приложение 2 · Протокол за конфликт

6.4. Методическа карта S4 – Дигитален отпечатък

S1 S2 S3 S4 S5–S6

Източник: B2 U1 D2 с елементи от B1 U1 D3 и C1 U1 D2

Форма: дуален час: учител по КМИТ + класен ръководител

Среда: затворен учебен архив с изцяло измислен персонаж, снимки, публикации, метаданни и синтетичен елемент

V клас – 45 минути

Фаза	Мин.	Действие
Вход	8	активна/пасивна следа и как други хора допринасят
Учителска демонстрация	12	публикация + изображение + предварително извлечени метаданни
Групово разследване	12	печатни карти; факт / вероятно / неизвестно
Синтетичен обрат	6	част от персонажа/образа е генерирана; какво можем и не можем да заключим
Правило	7	преди споделяне: съгласие, място, публика, бъдеща следа

VII клас – 2 × 45 минути

Първата сесия включва затворено разследване и оценка на увереността; втората – синтетични медии, риск, защита и прототип „преди да споделиш“. Не се използва свободно OSINT търсене.

> **Задължително.** Не се търсят реални хора, ученици или учители; не се качват ученически снимки във външни анализатори; не се изисква личен акаунт и има печатна версия.

6.5. Методически карти S5–S6 – Co-Creation Sprint

Източник: съкратена A2 D2; роли/журнал от C1 U2 D2; одит на инструмент от C1 U2 D1

Цел: от доказателствата в S1–S4 към един конкретен, справедлив и измерим училищен прототип

S5 – World Café и приоритети (45 мин.)

Маса	Въпрос	Възможен продукт
1. Тон и включване	Кога езикът изключва и как реагира наблюдателят?	фрази/правило за реакция
2. Канали и време	Кога известията и очакването за отговор създават натиск?	тихи интервали/срок за отговор
3. Споделяне и следи	Какво проверяваме преди снимка, препращане или публикация?	чеклист за съгласие и публика
4. Конфликт и помощ	Как спираме ескалацията и към кого се обръщаме?	протокол и път за помощ

В края всяка паралелка избира две предложения чрез критерии: връзка с данните, приложимост, справедливост, безопасност и измеримост.

S6 – Избор и прототип (45 мин., дуален)

Класен ръководител	Учител по КМИТ	Ученици
фасилитира целта, справедливостта и правилата	проверява канал, данни, достъп и техническа неутралност	работят в роли: координатор, изследовател, редактор, проверяващ; създават прототип и индикатори

Задължителни полета на прототипа

- проблем и доказателство от Inquiry;
- конкретна практика/правило и за кого важи;
- как се въвежда и кой подпомага;
- как се прилага 4–6 седмици;
- 2–3 процесни индикатора;
- рискове, достъпност, поверителност и вариант при неработещо решение.

Приложение 1 · Работен шаблон

7. Училищен експеримент и общ прототип

7.1. От два класови към един училищен прототип

След S6 представители на двете паралелки и координаторът провеждат 30–45-минутна среща. Двата класови прототипа се сравняват и се избира един общ прототип или общо ядро с незначителна възрастова адаптация. Така училището тества едно решение в две възрастови групи, без да разпилява усилията.

Критерий	Въпрос
Доказателства	Кой проблем се появява и в двете паралелки?
Приложимост	Може ли практиката да се използва ежедневно без нова платформа?
Справедливост	Подкрепя ли ученици с различен достъп, темп, потребности и семейна среда?
Безопасност	Минимизира ли данните и има ли ясна процедура при риск?
Измеримост	Можем ли да наблюдаваме употребата и ефекта за 4–6 седмици?

7.2. Допустими прототипи

- класов/училищен протокол за дигитален конфликт;
- правило за време и яснота на съобщенията и разумен срок за отговор;
- чеклист за снимки, препращане, съгласие и публика;
- набор от подкрепящи реакции за наблюдатели при изключващ език;
- един официален канал за задачи и процедура при противоречиви версии.

7.3. Недопустими прототипи

- пълна забрана на телефони/социални медии без връзка с установения проблем;
- събиране на екранно време, чатове или индивидуални профили;
- публичен списък на „нарушители“ или санкции, създадени без училищна процедура;
- решение, зависещо от платена или неразрешена платформа;
- личен план за навици, представен като общ училищен експеримент.

Приложение 1 · Работен шаблон

7.4. Мониторинг, T1 и Decision Forum

Тип данни	Минимални показатели	Събиране
T0/T1 резултатни	сценарийни задачи; комуникационен климат; натиск за незабавен отговор; увереност за помощ	еднакъв/съпоставим инструмент преди и след
Процесни	употреба на прототипа; участие; яснота; затруднения; използване на протокола	седмичен 1–2-минутен анонимен pulse check
Продукти	карти, фрази, прототип, журнал на решенията	анонимизирани учебни доказателства
Рефлексивни	какво работи, за кого, при какви условия и какво да се промени	кратка групова рефлексия

Decision Forum

Учениците представят проблема, прототипа, данните, ограниченията и препоръката. Решението е едно от три: приемане; промяна и ново изпробване; прекратяване. Удовлетвореността или красивият продукт не са достатъчни доказателства.

> **Интерпретация.** Временното увеличение на докладваните конфликти може да означава по-ранно търсене на помощ, а не непременно влошаване. Резултатите се разглеждат заедно с качеството на тона, чувството за безопасност и употребата на протокола.

8. Учебна интеграция и дуално преподаване

8.1. Минимална учебна карта

Сесия	Форма/предмет	Основен водещ	Втори учител	Защо е/не е дуална
S1	час на класа	класен ръководител	—	темата е рефлексивна и не изисква техническо действие
S2	час на класа	класен ръководител	БЕЛ по избор	езиковата експертиза е полезна, но подготвените карти позволяват минимален модел
S3	час на класа + КМИТ	класен ръководител	КМИТ	отношенията и техническият контекст трябва да се анализират едновременно
S4	КМИТ + час на класа	КМИТ	класен ръководител	техническо разследване + етика, емоции и защита
S5	час на класа	класен ръководител	—	фасилитация на идеи и избор
S6	час на класа + КМИТ	класен ръководител	КМИТ	прототипът се проверява едновременно за социална и техническа приложимост

8.2. Модел на дуалния час

Преди часа	По време на часа	След часа
обща цел; роли; сигнали за намеса; единен език; технически и safeguarding резервен план	водещият фасилитира; вторият наблюдава и подпомага; ролите могат да се сменят в определена фаза	10-минутен разбор: участие, риск, време, данни, следваща адаптация

8.3. Ако дуален час не е възможен

- S3 се води от класния ръководител с предварително прегледани технически пояснения.
- S4 се води от КМИТ с присъствие/готовност на класния ръководител при чувствителна дискусия.
- S6 се разделя: социален дизайн в час на класа и 15-минутна техническа проверка в КМИТ.

> **Минималност.** Не се създават изкуствени връзки с допълнителни предмети само за да се отчете интердисциплинарност. Всеки втори учител има ясна и незаменима функция.

Приложение 3 · Контролен лист

9. Оценяване, защита и приобщаване

9.1. Формиращо оценяване

Критерий	Наблюдаемо поведение
Контекстуална преценка	различава факт, намерение, контекст и въздействие
Емпатия и участие	разглежда засегнатите страни и предлага включваща реакция
Аргументация	предлага повече от едно решение и обосновава последствията
Сътрудничество	изпълнява роля, признава принос и използва конструктивна обратна връзка
Дигитално гражданство	прилага съгласие, поверителност, проверка и търсене на помощ
Прототипиране	свързва решение с доказателство, потребители, срок, риск и индикатор

Не се поставя цифрова оценка за лични навици, семейни правила, емоции или участие в експеримента. Оценява се учебният процес и аргументацията.

9.2. Задължителни правила за защита

- не се използват реални чатове, профили, снимки, имена, телефонни номера или разпознаваеми инциденти;
- личното споделяне е доброволно и винаги има измислен сценарий;
- затвореният архив съдържа само измислени лица и данни и не изисква свободно търсене;
- не се качват ученически файлове във външни анализатори/ИИ и не се създават неразрешени акаунти;
- при тормоз, заплаха, сексуализирано съдържание или риск публичната дейност се прекратява и се следва училищната процедура;
- не се използват етикети „зависим“, „прегорял“, „лош родител“ или „проблемен ученик“;
- всички онлайн задачи имат печатна/офлайн алтернатива и ясни роли за ученици с различни потребности.

10. Материали и редакционни изисквания

10.1. Минимален комплект

- ☐ общ фасилитаторски наръчник и календар;
- ☐ T0/T1 инструменти и информационни/съгласителни документи по протокола;
- ☐ работен лист „Дигитален комуникационен ден“ и адаптирани сценарии;
- ☐ локализирани карти за онлайн език и емпатия за V и VII клас;
- ☐ карти за дигитални конфликти, наблюдателен лист и учителски ключ;
- ☐ затворен архив „Сара“: две версии по възраст, учителски ключ и офлайн комплект;
- ☐ четири World Café плаката и критерии за избор;
- ☐ шаблон за прототип, роли, журнал на решенията и технически одит;
- ☐ седмичен pulse check и журнал за прилагане на прототипа;
- ☐ safeguarding протокол, технически резервен план и процедура за изтриване/архивиране.

10.2. Редакционни и терминологични изисквания

Елемент	Изискване
Основни термини	последователно „дигитално благополучие“, „дигитален отпечатък/следа“, „дигитална комуникация“
Нива A1–C1	нива на ресурса/учителската готовност; не се приписват като ученически DigCompEdu нива
„Детокс“/„откъсване“	замяна с „баланс“, „съзнателна пауза“, „тих интервал“ и „разумна граница“
Сленг	актуализация с ученически принос и предварителен safeguarding филтър
ИИ	вграден като контекст за автономност, синтетични медии, проверка и обозначаване; без отделна технологична демонстрация
Марки/платформи	само примери; пакетът остава технологично неутрален и използва одобрена училищна среда
Продължителност	реални версии за 40/45 минути; отделни стъпки за VII-класовата допълнителна сесия

Готовност за терен. Пакетът се счита за готов само когато всички външни материали са налични, сценариите са редактирани, затвореният архив е тестван, учителите са репетирали дуалните сесии и T0/T1 протоколът е окончателен.

Приложение 1. Минимален шаблон за прототип

Поле	Насочващ въпрос
Проблем	Какъв конкретен комуникационен проблем установихме?
Доказателство	Какво показаха S1–S4, без лични данни?
Практика	Какво правило, ритуал, подсказка или процедура предлагаме?
Обхват	За кои паралелки, канали и ситуации важи?
Въвеждане	Кой обяснява, показва и подкрепя употребата?
Срок	Как ще се прилага 4–6 седмици?
Индикатори	Как ще разберем дали се използва и помага?
Рискове / справедливост	Как засяга достъп, потребности, поверителност и право на помощ?
Резервен вариант	Какво правим, ако практиката не работи или създава нов проблем?
Решение	Какви данни са нужни за приемане, промяна или прекратяване?

Минимален журнал на решенията

Дата	Какво решихме	На какво доказателство	Кой участва	Какво проверяваме

Приложение 2. Протокол за дигитален конфликт

Стъпка	Въпрос	Примерна фраза
1. Пауза / безопасност	Има ли риск и трябва ли разговорът да спре?	„Нека спрем и да проверим какво е нужно сега.“
2. Факти	Какво знаем без да приписваме намерение?	„Виждам, че последната версия не съдържа...“
3. Гледни точки	Какво е видяла/очаквала всяка страна?	„Как разбра съобщението/задачата?“
4. Въздействие	Кой е засегнат и как?	„Това доведе до... и затрудни...“
5. Възможности	Кои две решения са реалистични?	„Можем да възстановим версията или...“
6. Договорка	Кой какво прави и до кога?	„До утре X..., а Y...“
7. Възстановяване	Как поправяме вредата/признаваме приноса?	„Ще върнем текста и ще отбележим приноса...“
8. Проследяване	Кога проверяваме?	„В края на следващия час ще видим дали...“

Кога протоколът не е достатъчен

При заплаха, системен тормоз, сексуализирано съдържание, изнудване, неподходящ контакт, риск за здравето/живота или възможно престъпление се следва училищната процедура и се търси компетентна помощ. Учениците не посредничат сами.

Приложение 3. Контролен лист за дуален час

Преди часа	Да/Не	Бележка
Има една обща учебна цел, а не две паралелни теми		
Ролите на двамата учители са ясно разпределени по фази		
Уговорени са сигнали кога вторият учител се намесва		
Материалите и терминологията са прегледани от двамата		
Има офлайн/технически резервен вариант		
Има safeguarding план и ясно лице за подкрепа		
Определено е какво се наблюдава и какво не се записва		
Планиран е 10-минутен учителски разбор след часа		

Кратък разбор след часа

- Постигнаха ли учениците общата цел?
- Къде вторият учител добави стойност и къде ролите се дублираха?
- Кои ученици/групи останаха по-слабо включени?
- Имаше ли риск, лични разкрития или техническа пречка?
- Какво променяме преди следващата паралелка?

Източници

TechWell. Techwell DWS Pilots Draft. Концепция за пилотите и фокус на Pilot 1 – Digital Citizenship & Communication.

TechWell. DWS Experiment: Digital Citizenship & Communication pilot in Bulgarian schools, built on the Harmony Framework for Digital Wellbeing.

TechWell. Deliverable 2.3: White Paper on DWS Transformation and Implementation Roadmap.

Centre for Educational Initiatives. Expert assessment on the proposed draft for piloting (CEI position on piloting draft).

TECHWELL. Методически пакет A1–A2 за българското пилотиране.

TECHWELL. Методически пакет B1 – Units 1–2 за българското пилотиране.

TECHWELL. Методически пакет B2 – Units 1–2 за българското пилотиране.

TECHWELL. Методически пакет C1 – Units 1–2 за българското пилотиране.

European Commission. European Framework for the Digital Competence of Educators: DigCompEdu.

Наредба № 13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, с последващите изменения и допълнения.

Министерство на образованието и науката. Учебни програми за общообразователна подготовка, включително БЕЛ и КМИТ за V–VII клас.

Заключителна препоръка

> **Препоръчителна конфигурация.** Във всяко училище се включват една V и една VII паралелка, двамата класни ръководители и един общ учител по КМИТ. Учениците преминават през 6 общи сесии (VII клас има една допълнителна), след което двата класови екипа обединяват предложенията в един училищен прототип. Той се прилага 4–6 седмици и се оценява чрез T0/T1, процесни данни и Decision Forum. Всички останали ресурси са изключени, резервни или използвани само като вградени методически елементи.

Учебни ресурси на български

Отворете библиотеката на TechWell чрез този активен блок или сканирайте QR кода от разпечатката.

techwellproject.eu